

Nr 62.*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition
angående rörlig kredit för försvarets fabriksstyrelse.
(1:a avd.)*

I propositionen nr 85 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 2 mars 1951, föreslagit riksdagen att dels bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att under tid, då beredskapsstat för försvarsväsendet är satt i kraft, för beredande av ytterligare rörelsekapital åt försvarets fabriksstyrelse tillhandahålla sagda styrelse en rörlig kredit av 30 000 000 kronor, dels ock medgiva, att ifrågavarande kredit må intill ett belopp av 15 000 000 kronor utnyttjas under tid, då beredskapsstat för försvarsväsendet icke är satt i kraft.

I enlighet med riksdagens medgivande har försvarets fabriksstyrelse efter utgången av budgetåret 1945/46 intill ett belopp av 10 miljoner kronor ägt utnyttja den rörliga kredit i riksgäldskontoret å 20 miljoner kronor, som tillhandahålles fabriksstyrelsen under tid, då beredskapsstat för försvarsväsendet är satt i kraft. Avsikten härmed har varit att tillgodose fabriksstyrelsens ökade behov av rörelsemedel främst för civil tillverkning inom försvarets fabriksverk.

I skrivelse den 22 januari 1951 har *försvarets fabriksstyrelse* gjort framställning om bemyndigande att i ökad utsträckning få taga i anspråk den rörliga krediten. Fabriksstyrelsen har därvid framhållit, att anspråken på den rörliga krediten under år 1950 kommit att öka. Detta sammanhänge främst med att den fortgående höjningen av råmaterialpriserna och en ökad förrådshållning av material och halvfabrikat för de utökade försvarsbeställningarna höjt i omsättningstillgångar placerat rörelsekapital, varjämte utbyggnaden av de centrala tvätt- och reparationsanstalterna även medfört en ökning av behovet av rörelsemedel. Styrelsen hade därför varit nödsakad att sedan januari 1950 utnyttja den rörliga krediten i stigande omfattning. För närvarande vore således 4,5 miljoner kronor ianspråktagna, vilket belopp syntes överstiga värdet av de förrådshållningar, som erfordrades för civilbeställningar ävensom av under arbete varande sådana beställningar.

Fabriksstyrelsen har vidare anfört, att det av styrelsen ifrågasatta bemyndigandet med hänsyn till pris- och löneutvecklingen samt de ökade krigsmaterieltillverkningarna måste utvidgas att omfatta även kapital, som erfordrades för fullgörande av beställningar av de militära myndigheterna. Dessutom erfordrades en höjning av det belopp, inom vilket styrelsen vore bemyndigad att

under fredsförhållanden taga i anspråk krediten. Stora svårigheter föreläge att med hänsyn till rådande ovissa förhållanden bedöma storleken av denna höjning. Styrelsen ifrågasatte, om icke bemyndigandet borde avse 20 miljoner kronor. Om icke de för närvarande överblickbara förhållandena alltför mycket ändrades, syntes emellertid höjningen av bemyndigandet kunna begränsas till 5 miljoner kronor.

Fabriksstyrelsen har därjämte framhållit, att det för närvarande gällande bemyndigandet att under tid, då beredskapsstat för försvarsväsendet vore satt i kraft, få disponera högst 20 miljoner kronor av den rörliga krediten icke kunde förväntas bli tillräckligt med nuvarande pris- och löneläge. Även i detta hänseende föreläge stora svårigheter att bedöma behovet. I varje fall syntes enligt styrelsens mening en höjning från 20 till 30 miljoner kronor vara nödvändig.

Departementschefen har ansett, att den förebragta utredningen får anses ha styrkt behovet av ökad rörlig kredit i angiven omfattning, och funnit sig därför kunna förorda fabriksstyrelsens förslag, vilket jämväl biträtts av de hörda myndigheterna. Departementschefen förutsätter, att krediten liksom nu skall löpa med ränta, i den mån den tages i anspråk.

Utskottet. Jämväl enligt utskottets mening synas skäl tala för en höjning av den försvarets fabriksstyrelse tillhandahållna rörliga krediten under tid, då beredskapsstaten för försvarsväsendet är satt i kraft, ävensom att denna kredit må kunna få utnyttjas i ökad omfattning under fredsförhållanden. Mot därvid föreslagna belopp har utskottet icke något att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

- a) bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att under tid, då beredskapsstat för försvarsväsendet är satt i kraft, för beredande av ytterligare rörelsekapital åt försvarets fabriksstyrelse tillhandahålla sagda styrelse en rörlig kredit av 30 000 000 kronor;
- b) medgiva, att ifrågavarande kredit må intill ett belopp av 15 000 000 kronor utnyttjas under tid, då beredskapsstat för försvarsväsendet icke är satt i kraft.

Stockholm den 6 april 1951.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Närvarande: se under utlåtandet nr 61.
